

Mecanismul inițierii în profesia de cititor

Silvia CIOBANU, șef Serviciu Cultura Informațională. Marketing

Ludmila RĂILEANU, bibliotecar principal

Biblioteca Științifică a USB Alecu Russo, o instituție cu sarcini multiple, deservește anual peste 12 000 de cititori. După cum bine se știe, în mileniul III bibliotecile, în colaborare cu instituțiile supe-

rioare de învățământ, se implică tot mai mult în amplul proces de educație și formare profesională și culturală a utilizatorilor. Azi, *Biblioteca nu este numai un spațiu destinat în exclusivitate enormei colecții de publicații, ci și un important factor de informare științifică, conectat la activitatea didactică și de cercetare, cu un rol substanțial*

în educația etică și estetică, în devenirea intelectuală a studentului și prin punerea la dispoziție a instrumentelor și tehnicilor moderne de transmitere și utilizare a informațiilor.

„Cultura naște cultură”, afirma Malraux. Cultura cultivă și cititorul. Or, a fi cititor este o problemă de vocație, dar și de formare. Un moment decisiv al acestui proces îi revine Bibliotecii și bibliotecarilor care zilnic inițiază cititorii în tainele și tehnicile muncii intelectuale.

În acest flux de instruire continuă, Biblio-

teca își inițiază beneficiarii cum să parcurgă cu eficiență anumite etape obligatorii de învățare. Astfel, procesul de formare a utilizatorilor pornește de la Programul Noul Beneficiar, o primă etapă care urmărește scopul integrării studenților de la anul I în comunitatea cititorilor, a promovării imaginii Bibliotecii prin intermediul serviciilor și colecțiilor oferite, a orientării acestora în spațiul bibliotecar, în spațiile informaționale naționale și globale. Programul dat este constituit din următoarele acțiuni și procese: colaborarea cu Comisia de admitere în vederea obținerii Bazei de date a candidaților la înmatriculare. Cu ajutorul programului aplicativ de convertire a datelor „Admiterea” se efectuează transferul informațiilor în baza de date *TINLIB*, *Modulul Circulație*. Tot de la Comisia de admitere se obțin fotografiile candidaților care sînt utilizate pentru permisele de intrare în bibliotecă. În scopul urgentării procedurii de înscriere și eliberare a Permisului de Intrare pentru 2 000 – 3 000 de studenți, într-un timp cit mai scurt (2 - 3 săptămîni), se formează, prin dispoziția direcției, o echipă de bibliotecari din toate subdiviziunile, nu doar din serviciul Relații cu Publicul. Fiecare membru al echipei, 22 de bibliotecari, cunoaște bine Facultatea și grupele academice cu care trebuie să lucreze și, în prealabil, verifică listele conform Ordinilor de înmatriculare de la decanate.

Prima întâlnire cu viitorii cititori se produce în aulele Universității. Studenților li se vorbește despre oportunitatea de a deveni utilizatori ai Bibliotecii și li se explică procedura de obținere a *Permisului de Intrare*.

Începînd cu 2002, *Permisul de Intrare* eliberat de biblioteca noastră este cu barcodă. El a înlocuit carnetele de cititor aflate în uz din anii '70 ai secolului trecut. Taxa pentru *Permisul de Intrare* este achitată de student la Contabilitatea Universității. Se stabilește data și ora organizării excursiei prin spațiile Bibliotecii. Această informație este afișată pe panourile informative la Facultăți și la Bibliotecă. Întîlnirile cu viitorii cititori au loc în Sala de Conferințe a Bibliotecii sau într-o

sală de lectură. Bibliotecarul informează viitorii beneficiari despre structurile, colecția și serviciile oferite de Bibliotecă, ulterior, despre obligațiunile utilizatorilor. Apoi studenții sînt conduși în fiecare subdiviziune a Bibliotecii. La finele excursiei, beneficiarilor le este înmînat *Permisul de Intrare* cu barcodă, ei devenind *Utilizatori ai Bibliotecii Științifice*.

A două etapă în instruirea cititorilor este formarea *Culturii Informaționale*, prin intermediul căreia se stabilește o relație bilaterală: *Informația* ajunge la *Cititor* și *Cititorul* la *Informație*. Ea presupune:

- *informarea* utilizatorilor despre noile achiziții se realizează prin elaborarea și difuzarea la catedrele universității a *Buletinelor* și *e - buletinelor informative* ce ilustrează domeniile: Științe Socioumanistice, Drept, Economie; Științe filologice; Științe Reale și Aplicate; Artă. Sport;
- *activități culturale* – Informarea / documentarea utilizatorilor de către *Centrul Manifestări Culturale* se efectuează prin acțiuni culturale și științifice: expoziții de cărți și reviste bibliografice, lansări de carte, conferințe, expoziții - eveniment, spectacole literare, seminare, discuții, dialoguri, etc. În cadrul ședințelor anuale ale *Salonului Literar* sînt lansate cărțile autorilor – profesorilor universitari, membri ai Uniunii Scriitorilor din R. Moldova și din România. În *Salonul Muzical*, *Pridvorul Casei*, *Clubul ONU Nord*, *Clubul BiblioSpiritus* sînt organizate, de asemenea, manifestări de anvergură;
- *Zilele Bibliotecii Științifice la Facultăți* - Biblioteca întreține permanent relații strînse cu cititorii, sporind astfel impactul și rolul Bibliotecii în comunitatea universitară. Pe parcursul anilor 2002 - 2007, Zilele Bibliotecii la Facultățile: Drept, Muzică și Pedagogie Muzicală, Economie, Științe ale Naturii și Agroecologie, Limbi și Literaturi Străine, Fizică Tehnică Matematică

- că Informatică, Filologie) s-au desfășurat conform unui amplu program de promovare a serviciilor și activităților Bibliotecii;
- Programul *Bacalaureat* - În perioada examenelor de bacalaureat în sălile de lectură de profil sînt organizate expoziții de documente. Sînt expuse *Liste Informative* (elaborate de serviciul Catalogare / Clasificare) ce conțin titlurile de documente existente în colecția Bibliotecii la disciplinele la care se vor susține examenle de BAC;
 - Programul *În ajutorul Licențiatului* – oferă suport în elaborarea și prezentarea referințelor bibliografice, în selectarea bibliografiei pentru tezele de an, de licență, de master.

Servicii / facilități / produse

- *Punctul de Informare al Biroului Consiliului Europei în R. Moldova*, amplasat în sala de lectură nr.1 Științe Socioumanistice și economice, propune utilizatorilor circa 400 documente ale / despre Consiliul Europei în limbile română, engleză, franceză și germană;
- *Centrul de Documente al ONU* - inaugurat în 2001, asigură accesul tuturor utilizatorilor la colecții de documente legislative internaționale pe suport tradițional, electronic, materiale AV în diferite limbi; acces la bazele de date ale ONU și a agențiilor ei; Internet;
- *Sala de referințe bibliografice* - oferă acces direct la sursele de informare cu valoare adăugată ale Bibliotecii: cataloagele clasice (alfabetic, sistematic, analitic sistematic, CBB); acces direct la colecția de Referință; acces *on-line* la cataloagele și documentele altor instituții informațional - bibliotecare; acces *Internet*; baza de date *Legislația R. Moldova* (legi, hotărîri, acte normative, regulamente, începînd cu anul 1989 și pînă în prezent); accesarea bazei de date *EBSCO*;
- *Mediateca* - reprezintă un complex informațional bine dotat, oferind acces la resurse locale / naționale / globale prin cele 25 de calculatoare conectate la rețeaua locală și Internet;
- *Baza de date Cuprins / Sumar digitizat* - Biblioteca Științifică extinde facilitățile de instruire a utilizatorilor, creînd produsul propriu - Baza de date locală *Cuprins / sumar / digitizat*, complementară bazei de date *TINLIB*. Ea conține sumare digitizate din cărți, periodice tipărite din colecția Bibliotecii *Institutului Goethe*, unicate în limbile engleză, germană și franceză;
- *Fondul de carte Wilhelmi* - inițiat în anul 2002 de către dr Thomas Wilhelmi, numără la ora actuală 1 431 documente în limbile franceză și germană, constituind un suport științific valoros pentru procesul de instruire și cercetare;
- *Filiala Bibliotecii Institutului Goethe* - oferă posibilități largi de consultare a publicațiilor germane originale;
- *Baza de date EBSCO Publishing* - oferă posibilități de accesare a full-textelor, abstractelor, bibliografiilor din 18 000 de titluri de publicații periodice științifice, îndrumare;
- *Pagina Web a BȘU „Alecă Russo” din Bălți*: <http://libruniv.usb.md> - inserează informații relevante privind structura, serviciile Bibliotecii, programul de funcționare, cadrul de acces, e - revista Bibliotecii *Confluente bibliologice*, e - bibliografii / e - biobibliografii ale universitarilor bălțeni, e - intrări noi în colecția Bibliotecii, Catalogul on-line al Bibliotecii, serviciul *Întrebă biblioteca-rul*;
- *Catalogul Electronic al Bibliotecii – acces on-line* - <http://libruniv.usb.md>, pe care îl preferă cu desăvîrșire utilizatorii bibliotecii și oferă acces la colecția Bibliotecii în peste 226 mii informații;
- *Biblioteca Digitală* - în colecția Bibliotecii utilizatorii au acces la baza de date full - text a BȘU, Patrimoniul USB, lucrările profesorilor Universității, cursuri, prelegeri, programe pe care Biblioteca nu le deține sau le deține în cantități limitate cu posibilități de copiere / printare a materialelor didactice disponibile;
- *Agenda Bibliotecii de la intrare* (programul de lucru, amplasamentul secțiilor, relații despre colecții, norme de frecventare, extrase din regulament, etc.);
- *Ghiduri analitice, buletine de informare, foi*

volante, buclele, pliante, abstracte, sinteze de profiluri pentru a orienta utilizatorul în spațiile informaționale, de servicii / produse bibliotecare;

- Panouri de afișare / orientare în spațiile funcționale: Universitatea de Stat „A. Russo” cu cele 8 facultăți, Bibliotecă, Colegiu și Liceu; Organigrama Bibliotecii Științifice a USB; Regulamentul Bibliotecii Științifice privind drepturile și obligațiile utilizatorilor; Onoare pentru Carte; Relații culturale și spirituale; Breviar; Dragoste pentru Carte;
- Muzele Muzicii - Terpsihora, Eutepre, Caliope, Apolo, Melpomena; expoziția Lucrările elevilor de la Școala de Pictură din Bălți;
- Teleinformații - un nou sistem modern de informare pentru cititori, oaspeții Bibliotecii, bibliotecari; colaj informațional de promovare a activităților culturale și științifice desfășurate în BSU, în Universitate.

Modificările făcute în anii 2001 - 2006 în organizarea spațiului de care dispune Biblioteca,

în sensul sporirii gradului de funcționalitate, au fost urmate de o mai bună organizare a fiecărei secții în parte, de modernizări în dotare și amenajare, permițând servicii rapide, corespunzătoare exigențelor tot mai elevate ale cititorilor studenți din anii II - V, profesorilor, colaboratorilor, cercetătorilor. Am menționa, în acest context, înzestrarea secțiilor cu mobilier nou, utilizarea montanțelor pentru expozițiile de carte, prevăzute cu vitrine și fotolii confortabile în holurile Bibliotecii.

Comunicarea respectivă s-a centrat pe ideea necesității de a organiza posibilități de informare directă, tehnologii de instruire, instrumente de marketing, colaborare interbibliotecară. Astfel se realizează trecerea utilizatorului de la societatea *știutoare de carte* (în special elevii liceului, colegiului, studenții anului întâi și anului compensator) la *societatea cititoare sau societatea de cunoaștere*.

Bibliografie consultată:

1. Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți : Raport de activitate 2006. Coord.: E. Harconița; red. : D. Caduc, E. Stratan. Bălți, 2007. 121 p.
2. Biblioteca universitară bălțeană la 60 ani. Alcăt. E. Harconița, E. Scurtu, M. Fotescu, E. Stratan; red. coordonator E. Harconița; red. D. Caduc. Bălți, 2005. 213 p.
- 3 Harconița, Elena, În templul intelectului In: Crenguța. 2006, nr 1, p. 47-51.

